

SPIS TREŚCI

	Wstęp	11
Część 1.	Nauczyciel w szkole.	15
Rozdział 1.	Profesjonalna baza wiedzy nauczyciela	17
Rozdział 2.	Funkcje i zadania nauczyciela w klasie szkolnej. Podstawowe kompetencje nauczyciela.	21
Rozdział 3.	Taksonomie celów kształcenia	33
	Taksonomia celów dziedziny poznawczej Blooma (1956)	34
	Taksonomia dziedziny emocjonalnej Krathwohla (1964)	39
	Powiązanie taksonomii celów kształcenia dziedziny poznawczej Blooma (1956) i taksonomii dziedziny emocjonalnej Krathwohla (1964).	41
	Taksonomia dziedziny psychomotorycznej Dave'a (1970)	42
	Zweryfikowana taksonomia dziedziny poznawczej Blooma (2001)	43
Rozdział 4.	Edukacja szkolna i teoria konstruktywistyczna uczenia się. Nauczyciel konstruktywista	65
	Porównanie modeli nauczyciela tradycyjnego i nowoczesnego	68
Rozdział 5.	Warunki konieczne do realizacji nauczania skoncentrowanego na uczniu	73
Rozdział 6.	Psychologiczne zasady nauczania skoncentrowanego na uczniu.	77
Rozdział 7.	Rozpoznawanie nauczycielskiego stylu nauczania.	80
Rozdział 8.	Kreowanie pozytywnego klimatu emocjonalnego klas szkolnych.	85
Rozdział 9.	Strategie zapobiegania konfliktom i redukcji ujemnych emocji w klasie	89
	Zapobieganie konfliktom w klasie	89
	Redukcja ujemnych emocji i konfliktu w klasie.	90
Rozdział 10.	Model FEASP Hermanna Astleitnera i jego zastosowanie w tworzeniu pozytywnego klimatu emocjonalnego w klasie	91
	Redukcja lęku.	91

	Redukcja zazdrości	92
	Redukcja złości	93
	Wzrost sympatii	94
	Wzrost przyjemności (zadowolenia)	95
Rozdział 11.	Stosowanie zasad nauczania na zajęciach edukacyjnych	98
	Zasada pogłębienia i jej realizacja w klasach szkolnych	99
	Zasada przystępności nauczania (dostępności, stopniowania trudności)	99
	Zasada systematyczności i logicznej kolejności	100
	Zasada trwałości	100
	Zasady w sprawdzaniu i ocenianiu osiągnięć szkolnych uczniów	101
Rozdział 12.	Bezpośredniość jako zmienna komunikacyjna nauczyciela	105
	Bezpośredniość werbalna	106
	Bezpośredniość niewerbalna	106
	Pomiar poziomu bezpośredniości niewerbalnej	110
	Oczekiwania studentów w zakresie niewerbalnych zachowań nauczycieli na zajęciach edukacyjnych – relacja z badań	111
	Bezpośredniość niewerbalna nauczyciela. Szacowanie efektów uczenia się	113
Rozdział 13.	Jasność nauczania jako zachowanie komunikacyjne nauczyciela	122
	Ocena poziomu klarowności nauczania	123
Rozdział 14.	Skuteczny nauczyciel – zachowania nauczyciela na zajęciach edukacyjnych	126
	Działalność dydaktyczna	128
	Jakość organizacji zajęć	128
	Klimat klasy	129
Rozdział 15.	Charakterystyki skutecznego nauczyciela – wybrane narzędzia pomiarowe	134
Rozdział 16.	Kreowanie skutecznego klimatu nauczania	139
Rozdział 17.	Strategie kształcenia. Nauczycielskie style kierowania klasą szkolną	148
	Rozpoznawanie stylu kierowania klasą szkolną	156
	Zintegrowany model stylów nauczania i uczenia się	157
Rozdział 18.	Style komunikacyjne nauczyciela	161
	Zachowania idealnego nauczyciela – relacja z badań	170
	Niepożądane zachowania nauczyciela – relacja z badań	174
	Aktualne zachowania interakcyjne nauczyciela w ocenie uczniów i w samoocenie nauczyciela – relacja z badań	176
	Zachowania nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjów i liceów na zajęciach edukacyjnych w ich samoocenie	177
Rozdział 19.	Pożądane właściwości nauczyciela na zajęciach edukacyjnych	182
Rozdział 20.	Ujemne cechy osobowości i postępowania nauczyciela na zajęciach edukacyjnych	186
Rozdział 21.	Relacje uczeń–nauczyciel w rzeczywistości szkolnej	188
Rozdział 22.	Zachowania komunikacyjne nauczycieli i uczniów w rzeczywistości szkolnej	193
	Działania i wypowiedzi nauczyciela jako źródła zachowań agresywnych uczniów	194
Rozdział 23.	Zachowania werbalne i niewerbalne nauczyciela. Szacowanie efektów uczenia się – relacja z badań	202
Rozdział 24.	Zachowania niewerbalne nauczycieli na zajęciach edukacyjnych a ich style komunikacyjne	206
Rozdział 25.	Jasność i rzeczowość wypowiedzi nauczyciela. Szacowanie efektów uczenia się	209
Rozdział 26.	Zachowania nauczyciela podczas kontroli i oceny wiedzy. Szacowanie efektów uczenia się	216
Rozdział 27.	Jednoczesne występowanie trzech zmiennych komunikacyjnych nauczyciela. Szacowanie efektów uczenia się	223

Rozdział 28.	Motywowanie uczniów do nauki	234
	Model celów motywacyjnych ARCS Johna M. Kellera (1979).....	234
Część 2.	Uczeń w rzeczywistości szkolnej	239
Rozdział 29.	Doskonalenie uczenia się szkolnego	241
	Model szkolnego uczenia się Johna B. Carrolla (1963).....	241
	System pełnego przyswajania Jamesa H. Blocka i Benjamina S. Blooma	243
Rozdział 30.	Odpowiedzialność ucznia za swoje uczenie się	251
Rozdział 31.	Wpływ zmiennych środowiska edukacyjnego na uczenie się	254
Rozdział 32.	Narzędzia komunikacji edukacyjnej i ich wykorzystanie w doskonaleniu środowiska uczenia się	258
	Style uczenia się VARK	258
	Preferencje środowiskowe PEPS do uczenia się	259
	Pożądane środowiska uczenia się dla uczniów ekstrawertyków i introwertyków ..	260
	Dwa główne wymiary osobowości według Hansa Eysencka	261
	Zachowania komunikacyjne uczniów w konwersacjach z nauczycielami i ich rozpoznawanie	263
	Oczekiwania uczniów w zakresie werbalnych i niewerbalnych zachowań komunikacyjnych nauczyciela	265
	Zewnętrzna i wewnętrzna motywacja do uczenia się	269
	Wzmocnienie wewnętrznej motywacji na drodze samodzielnej analizy przez uczniów osiągania założonych celów uczenia się	271
	Rozpoznawanie wskaźników efektywnej szkoły	272
	Dominujące kategorie motywów uczenia się szkolnego	275
	Odczucia uczniów związane z uczeniem się	277
	Stosunek uczniów do nauki szkolnej	277
	Jakość uczenia się uczniów na zajęciach edukacyjnych. Najistotniejsze cechy osobowości uczniów związane z uczeniem się w szkole	279
	Aktywność strategiczna uczniów podczas uczenia się z tekstów podręcznikowych	280
	Dominujące orientacje celów motywacyjnych uczniów a struktury celów nauczyciela	284
	W jaki sposób rozpoznać w rzeczywistości szkolnej ucznia zdolnego?	287
	Jak rozpoznać u uczniów lęk komunikacyjny?	288
	Jakich stanów emocjonalnych doświadczają uczniowie w czasie lekcji w różnych sytuacjach komunikacyjnych?	289
	Zastosowanie modelu FEASP Hermanna Astleitnera w rozpoznaniu ujemnych i dodatnich emocji uczniów na zajęciach edukacyjnych	290
Rozdział 33.	Rewolucja w pomiarze testowym osiągnięć poznawczych uczniów	292
	Wybrane procedury komputerowego testowania adaptacyjnego w ewaluacji osiągnięć uczniów	295
Część 3.	Środowisko komunikacji edukacyjnej	307
Rozdział 34.	Klasa szkolna jako miejsce świadczenia usługi edukacyjnej	309
	Wpływ atmosfery otoczenia klasy szkolnej na uczniów i nauczyciela	309
	Rozpoznawanie środowiska fizycznego klas szkolnych	310
Rozdział 35.	Mikroklimat klasy szkolnej	312
	Jaki jest klimat świetlny pomieszczeń lekcyjnych w polskich szkołach?	317

	Co zrobić, aby uczniowie siedzieli wygodnie? Ergonomiczne stanowiska pracy uczniów w szkole	320
Rozdział 36.	Wykorzystanie przestrzeni klasy szkolnej w uczeniu się	328
	Aranżacje przestrzenne miejsc siedzących.	329
	Tradycyjna	329
	Podkowa i segmenty	330
	Wpływ aranżacji przestrzennych na komunikację w klasie.	330
Rozdział 37.	Pytania i polecenia	332
	Literatura	343
	Spis rycin	356
	Spis tabel	358